

MODUL 4. SPELET: EU I VARDAGEN

FRÅGA TILL ELEVERNA

	FRÅGA TILL ELEVERNA	LÖSNING	FÖRKLARING
1.	På vilken politisk nivå fattas beslut om hastighetsbegränsningen på motorvägar?	Inte EU	Trafikreglerna skiljer sig åt mellan EU:s medlemsstater, i t.ex. Irland, Malta och Cypern kör man på vänster sida. Trafikkoder samordnas dock på EU-nivå och det europeiska körkortet gäller i hela EU.
2.	På vilken politisk nivå har man bestämt att du får minst två års garanti när du köper en dator?	EU-nivå	Konsumentskydd: Enligt EU:s regler måste tillverkare lämna minst två års garanti på elektroniska apparater som mobiltelefoner, skrivare, bärbara datorer, dammsugare och kaffebryggare.
3.	På vilken politisk nivå bestäms när soporna blir hämtade?	Inte EU	Beslut om sophämtning fattas först och främst på lokal nivå. Det fungerar bäst så: om EU ansvarade för sophämtningen skulle det bli kaos eftersom EU inte vet vilka specifika behov varje stad har.
4.	På vilken politisk nivå bestäms vilken information du ser på en läskburk: ingredienser, kalorier, tillverkarens kontaktinformation osv.?	EU-nivå	Konsumentskydd: EU vill att konsumenter ska få korrekt och fullständig information om det de köper. Därför måste mat och kosmetika märkas med vissa uppgifter, som ingredienser och tillverkningsföretagets namn.
5.	På vilken beslutsnivå bestäms säkerhetsnormerna för din mobiltelefon?	EU-nivå	Den inre marknaden och konsumentskydd: Säkerhetsnormer för produkter som säljs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) fastställs på EU-nivå.
6.	På vilken politisk nivå bestäms vad du måste ha lärt dig i slutet av varje skolår?	Inte EU	EU bestämmer inte hur utbildning organiseras och vad den ska innehålla. Därför skiljer det sig åt mellan EU:s medlemsstater (och ibland mellan regioner) vilka mål som ska uppnås.
7.	På vilken politisk nivå har man befogenhet att skicka militära trupper till världens konfliktområden?	Inte EU	EU har inte någon armé. Utrikes- och försvarspolitik är en nationell befogenhet. Medlemsstaterna försöker att samordna uppdrag på europeisk nivå samt inom NATO.
8.	På vilken politisk nivå fastställs att en heltidsanställd ska ha minst 20 dagars semester varje år?	EU-nivå	EU:s arbetstidsdirektiv kom första gången 1993. Det innehåller bestämmelser om rätt till minst fyra veckors betald semester om året. Olika branscher och EU-länder kan själva bestämma om längre ledighet, men minimum är 20 dagar.
9.	På vilken politisk nivå fattas beslut om villkoren för förarutbildning och vad som krävs för att klara en uppkörning?	Inte EU	Även om EU inte bestämmer dessa villkor gäller ditt körkort omedelbart i hela EU och har ett EU-standardformat.
10.	På vilken beslutsnivå bestämdes att man ska förbjuda engångsartiklar av plast, till exempel sugrör och bestick, från och med 2021?	EU-nivå	EU har antagit en ny lag med förbud mot engångsartiklar av plast, till exempel tallrikar, bestick, sugrör och bomullspinnar. Förbudet gäller från och med 2021.
11.	På vilken beslutsnivå bestäms hur mycket energi som minst måste komma från förnybara källor, som sol och vind?	EU-nivå	EU vill skynda på omställningen från fossila bränslen till renare energi, så att vi kan nå upp till målen i Parisavtalet. Därför har EU bestämt att minst 32 % av vår energi ska komma från förnybara källor senast 2030. Procenttalet varierar för varje EU-land, beroende på hur situationen ser ut där.

12.	På vilken politisk nivå fattas beslut om byggnadslov för ditt hus?	Inte EU	För det mesta är det de lokala myndigheterna som utfärdar byggnadslov för privathem.
13.	På vilken politisk nivå betalar du skatt?	Inte EU	EU samlar inte in skatter direkt från medborgarna. Varje medlemsstat måste betala en summa till Europeiska unionen varje år, som utgör ett bidrag till EU:s budget.
14.	På vilken politisk nivå fattas beslut om våra allmänna helgdagar: datum och antal dagar?	Inte EU	Vanligtvis fattar medlemsstaterna dessa beslut.
15.	På vilken politisk nivå bestäms hur mycket små partiklar det som mest får finnas i luften?	EU-nivå	EU fattar beslut om många miljöåtgärder – t.ex. vattenkvaliteten i floder, sjöar och hav.
16.	Var registrerar du att du har gift dig?	Inte EU	För det mesta är det de lokala myndigheterna som ansvarar för folkbokföring och civilstatus.

